

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ

Grup Başkanlığı
Sayı: 22069
Tarih: 25.10.2022

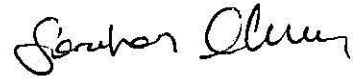
Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 25/10/2022 12:44
Sayı: E-120.10-1100865

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

2021 yılı Sayıştay denetim raporlarınca tespit edilen bulguların değerlendirilmesi, usulsüzlük ve yolsuzlukların gündeme alınması ve Sayıştay raporlarında yıllar itibariyle tekrar eden bulgulara dair Parlamentonun denetim görevi kapsamında müdahil olması amacıyla genel görüşme açılmasını arz ederiz.

Meral Daniş BEŞTAŞ
HDP Grup Başkanvekili
Siirt Milletvekili

Hakkı Saruhan OLUÇ
HDP Grup Başkanvekili
İstanbul Milletvekili

GEREKÇE

6085 sayılı Sayıştay Kanununa göre, kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetler ve sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunar. Genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin; gelir, gider ve mallarına ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygun olup olmadığını denetler, sorumluların hesap ve işlemlerinden kamu zararına yol açan hususları kesin hükme bağlar. Genel uygunluk bildirimini Türkiye Büyük Millet Meclisine sunar. Kanunlarla verilen inceleme, denetleme ve hükme bağlama işlerini yapar.

Sayıştay Başkanlığı bu yasal görev kapsamında her yıl düzenli olarak kamu idarelerini denetlemektedir. Bu denetimlerin bir kısmı yeterli ve zamanında yapılmamakta, bir kısmı da Türkiye Varlık Fonu'na bağlı kurumlarda olduğu gibi denetim görevini yerine getirmesi yasal yollardan engellenmektedir. Eksik ve yetersiz denetimlere rağmen her yıl yapılan denetimlerde çok sayıda bulguda usulsüzlük, hata ve yolsuzluk yapıldığı kayda geçmekte, Sayıştay, sayısı bilinmese de bu durumlarla ilgili yasal süreçler başlatmaktadır. Nitekim 2019 yılında dönemin

Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş, DBP'li belediyelere atanan kayyumlarla ilgili 2017'de 31, 2018'de 11, 2019'da 16 suç duyurusu müzekkeresi düzenlediğini ifade etmiştir. Fakat bu suç duyurularının yıllar itibariyle ne kadar gerçekleştiği, hangi kurumlarla ilgili olduğu ve suç duyurularının sonuçlarının ne olduğuyla ilgili kamuoyu bilgilendirilmemektedir.

2021 yılı denetim raporları kapsamında Ekim itibariyle yayınlanan çok sayıda kuruma dair incelemede, bir kısmı basına yansıyan ve kamuoyunda infial yaratan sonuçlar ortaya çıkmıştır. Sayıştay Genel Uygunluk Bildirimi devlet borçlarının geldiği endişe verici boyutları ve hazine garantilerinin halk üzerinde yarattığı yükü tespit etmesi bakımından önemli olsa da bazı kurumlarda gerçekleşen işlemler oldukça çarpıcıdır. Hazine ve Maliye Bakanlığı Sayıştay raporu ise kamuya yüklenen faiz yükünün boyutlarına işaret etmektedir.

İstisnai halleri düzenleyen doğrudan teminle yapılan alımlar ve bu alımların gerçekleştirilmesi için yasanın etrafından dolanan taktikler, kamu kurumlarındaki yozlaşmayı açık şekilde ortaya koymaktadır. Yine kamuoyunda "faiz" tartışmalarıyla gündemde olan ve yönlendirildiği konuşulan Merkez Bankası personellerinin özel sağlık harcamalarını yasaya aykırı şekilde yıllardır kurum bütçesinde karşılaması ayrı bir skandal olarak öne çıkmaktadır. Benzer şekilde TMSF personeli ile bunların bakmakla yükümlü oldukları kişilerin tedavi ve ilaç giderlerinin bütçeden karşılanması gibi kamunun açık bir şekilde zarara uğratıldığı tespit edilmiştir. Söz konusu bulgu 2012 yılından bu yana Sayıştay'ın tüm uyarılarına rağmen 2021 yılına kadar ilgili giderler gerçekleşmeye devam etmiştir. 9 yıllık süreçte TMSF net 18 milyon 26 bin 660 TL tutarında mevzuata aykırı bir şekilde ödeme gerçekleştirmiştir. Herhangi bir soruşturma açılıp açılmadığı ise bilinmemektedir.

Denetim raporları incelendiğinde Sayıştay'a göre Gençlik ve Spor Bakanlığı tarafından spor kulüplerine verilen yardımlarda objektif ölçütler kullanılmamıştır. Buna göre "yüksek nakdi yardım alan bazı spor kulüplerinin lisanslı ve/veya faal sporcusunun bulunmadığı yahut çok az sporcusu bulunduğu buna karşın hiç yardım almayan veya ortalama tutar olan 5 bin TL yardım alan bazı kulüplerin yüksek sporcu sayılarına sahip oldukları" tespit edilmiştir. Bir araştırma önergesine sığamayacak kadar çok sayıda bulgu yasama yetkisinin yanı sıra denetim görevini de bünyesinde barındıran TBMM tarafından ele alınmayı beklemektedir.

Sayıştay Başkanı Metin Yener'in kaleme aldığı 2021 yılı Sayıştay denetim raporları sunuş metninde "bütçe hakkı"na vurgu yapılmıştır. Yener'in bütçe hakkına dair şu ifadeleri özellikle çarpıcıdır: "Yürütmeye verilen bu izin ve yetki, özünde yasama organının halktan aldığı bütçe hakkının gereğidir... Parlamentoların, hükümete harcama yapma ve gelir toplama yetkisini verdikten sonra mali yılın bitiminden itibaren geçecek makul bir süre sonunda vermiş olduğu yetkinin nasıl kullanıldığını denetlemesi bütçe hakkının bir gereğidir."

Bütçe hakkının etkin gerçekleştirilmesi için TBMM'nin 2021 yılı Sayıştay denetim raporlarına dair genel görüşme gerçekleştirmesi, bulguların ele alınarak yasal süreçlerin incelenmesi ve tekerrür eden usulsüzlük, hata ve yolsuzluklarla ilgili bir irade geliştirmesi gerekmektedir.